1. Aşağıdaki tabloda *Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürdüğü Boy* adlı hikâye ile *Mai ve Siyah* adlı romandan alınan cümleler verilmiştir. Bu cümlelerden eserlerin yapı, dil ve anlatım, ortaya çıktığı dönem özelliklerine dair çıkarımlar yaparak metinlerin farklı yönlerini T diyagramına örnekteki gibi yazınız.

Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürdüğü Boy

Mai ve Siyah

Serhat beylerinden ulak geldi: "Kazan ne içersin? On bin düşman üstüne geliyor." dedi. On bin düşman geldiğini işitince kollarımı kavuşturup ak otağ içindeki evime girdim. 'Yirmi bin düşman geliyor.' deyince yerimden kımıldamadım. 'Otuz bin geliyor.' deyince hiçe saydım. 'Kırk bin geliyor.' deyince kara gözümün ucundan sert baktım, çekinmedim.

O gün, ilk kez olarak kira evinden kurtulup kendi evlerine geldikleri gün, ne telaş içindeydiler! Bütün eşya aşağıda mermer avluya, mutfağa, sokağa bakan odaya tıkılmış; her şey birbirine karışmış, babası, annesi, kız kardeşi bu gürültünün içinde şaşırmış, bu karışıklık içinden hangisini almak, hangisini nereye koymak gerekeceğinde kararsız kalmışlardı.

Kötü günün olmasın, kötü günün olsa Allah'ına yalvar. Allah'ına yalvaranlar mahrum kalmaz. Kazan ki Allah'ına yalvardı, o anda onunla ejderhanın arasında bir otağ gibi bir kaya peyda oldu. Kazan, o kayanın korunaklı, kuytu tarafına geçince atından indi, mızrağını yere sapladı, kalkanını elinde hazır tuttu. Bir yiğit sağ oldukça bir silah can verir. O silah bir an, bir saat için bile o yiğide gerekli olur.

Bu adamın yalnız bir kaygısı vardı; ailesini mutlu etmek... Senelerce düşüncesini adadığı bu maksadı gerçekleştirmek kendisini, evet, yalnız kendisini birçok şeylerden yoksun bırakarak; arabayla gitmek arzusundan galebe çalıp yokuşları, çamurlu sokakları yaya tırmanarak, geçen senenin elbiselerini bu seneye elverişli görmeye çalışarak hatta arkadaşlarının hasislikle suçlamalarına gülümseyerek para biriktirmişti, ufak bir şey...

Lala en iyi ustaları getirtip ejderhanın derisini yüzdürdü. Kazan, ejderhanın derisinden korkusuz bedenine giysi diktirdi; akça tozlu katı yayına kiriş gerdirdi; üç yelekli sahar oklarına sadak diktirdi; kara çelik sağlam kılıcına kın yaptırdı; altı dilimli kubbe şeklinde gürzüne kılıf diktirdi.

Ahmed Cemil okulda yatılı olduktan sonra bu aile topluluğunun önemli bir üyesi haftada altı gece hazır bulunmaz oldu. Babasının deyimiyle iskemle üç ayaklı kaldı. Fakat ne yapalım? Her şeyden önce çocuğu hayata hazırlamalı. Hatta mümkün olsaydı da İkbal'i de verselerdi.

Azerbaycan lengeri, Padişahın vekili, Ulaş Oğlu Kazan; kara yazın en sıcak günlerinde ava çıkmış, tazısıyla av arıyordu. Ördekleri ürküttü, ala parsları kükretti, üç yüz yiğidi alıp, Ak Minkan'a ava gitti.

Her akşam yemekten sonra saatlerce birlikte otururlar, babası yazısını yazar; düsturları karıştırır, Ahmed Cemil bir köşeye büzülür, dersine çalışır; annesi oğluna bir gömlek ya da kızına giysi dikmekle meşguldür.

İç Oğuz'u Dış Oğuz'u çağırıp, Kazan'ı karşıladılar. Kazan meydana varınca atından indi, yetmiş adım yürüdü, Bayındır Padişah'ın ayağına kapandı. Ejderha derisinden yapılmış gölgeliği dikti. Bayındır Padişah gölgeliğin altında bağdaş kurup oturdu. Yedi gün, yedi gece burada Padişah'ı konuk etti. Dedem Korkut der: "Kazan gibi koçak yiğit bu dünyadan geldi, geçti."

O vakit babasıyla annesi arasında bir süreden beri devam eden konu yenilenmiş, o, babasına Kula'dan hediye gelen kilim döşemelerin yukarıdaki pembe odaya mı yoksa sofaya mı konacağı meselesi tazelenmişti. O zaman herkes bir görüş belirtti: herkesten maksat Cemil ile İkbal... Cemil doğal olarak babası gibi pembe odayı, İkbal annesine uyarak sofayı uygun görüyorlardı.

258

ı

٧